

Δημήτρης Μπελαντής

Η άνοδος της καταστολής

Η θέση της Ελλάδας σε καθεστώς οικονομικής επιτήρησης (από την Ε.Ε. και το ΔΝΤ) συνεπάγεται τη λήψη οικονομικών μέτρων σκληρά νεοφιλελεύθερων όπως αυτά που ήδη λήφθηκαν (περικοπές επιδομάτων στο Δημόσιο κ.λπ.) αλλά και αυτά που έρχονται (μαζικές απολύσεις, κατάργηση συμβάσεων στο Δημόσιο, διακύβευση συλλογικών συμβάσεων κ.λπ.). Τα μέτρα αυτά θα πλήξουν άμεσα τις λαϊκές τάξεις αλλά και σημαντικό τμήμα των λεγόμενων μεσαίων στρωμάτων.

Είναι σχεδόν προφανές ότι ιδίως το δεύτερο κύμα των μέτρων θα κλονίσει ισχυρά τη νομιμοποίηση των κρατούντων και την εμπιστοσύνη σε αυτούς. Θα ανασύρει δε στην επιφάνεια και μονιμότερες όψεις *κρίσης του συστήματος διακυβέρνησης*, οι οποίες υπάρχουν σε λανθάνουσα μορφή ήδη από το 2007-2008. Παρότι το ΠΑΣΟΚ διαθέτει ακόμη περιόσια κοινωνικής νομιμοποίησης λόγω και των πρόσφατων εκλογών αλλά και των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του στην ελληνική πολιτική σκηνή (ευκαμψία, πολλαπλή εκπροσώπηση, επικοινωνιακή ανωτερότητα σε σχέση με τη Ν.Δ.), τα επιτελεία του συστήματος προεξοφλούν ήδη την εξασθένηση αυτής της νομιμοποίησης. Πόσο μάλλον που και αυτή ακόμη η συνδρομή του κόμματος της αξιωματικής αντιπολίτευσης δεν φαίνεται δεδομένη.

Μια βασική διάσταση της απάντησης των κρατούντων πέρα από τη μαζική χειραγώγηση (όπως και σε άλλες ανάλογες συγκυρίες) είναι *η διόγκωση της αστυνομοκρατίας και της καταστολής*. Ιδίως το «περίστροφο του αστυνόμου» παράγινε ενεργό τον τελευταίο καιρό. Από τις σφαίρες κατά του μετανάστη στον Βύρωνα ως την πισώπλατη «εκτέλεση» του Λάμπρου Φούντα, η αστυνομία δείχνει να αποδεσμεύεται από κανόνες εμπλοκής στους οποίους τυπικά έστω υπάγεται εδώ και τρεις δεκαετίες. Αλλά και εκτός αυτού, η εκτεταμένη και απρόκλητη χρήση των χημικών στις διαδηλώσεις (απαγορευμένων από διεθνείς συμβάσεις) και η δημιουργία ενός σκληρού τρόμου οιονεί απαγορεύουν το δικαίωμα και αυτής ακόμη της ειρηνικής διαδήλωσης και διαμαρτυρίας. Όψεις του ποινικού συστήματος, όπως ο κουνουλόνος του 2009, υποβοηθούν αυτήν την εξέλιξη.

Η καταστολή δεν περιορίζεται στην κλασική αστυνομοκρατία. Περιλαμβάνει τον γενικευμένο έλεγχο της συμπεριφοράς των πολιτών, τις κάμερες, τις υποκλοπές (νόμιμες και παράνομες) και γενικότερα την οικοδόμηση ενός πανοπτικού κράτους ασφαλείας. Η τάση αυτή υποτίθεται ότι αντιστοιχεί και στο αυξανόμενο αίσθημα «ανασφάλειας» του πληθυσμού απέναντι στην εγκληματικότητα, το οποίο καλλιεργείται παντοιο-

τρόπως για να νομιμοποιήσει την καταστολή («δικαίωμα στην ασφάλεια»).

Επιπλέον, η κρατική εξουσία υποθάλλει τη βίαιη συμπεριφορά της Άκρας Δεξιάς (Χρυσή Αυγή κατά μεταναστών, σχέση με αδέσποτες βόμβες κ.λπ.) ώστε να έχει έναν χρήσιμο μπαλάντέρ για τη μετάθεση και εκτόνωση της τάσης κοι-

νωνικής αναταραχής η οποία πιθανότατα θα ξεσπάσει.

Από τα παραπάνω προκύπτει η άμεση ανάγκη για ένα κίνημα υπεράσπισης και διεύρυνσης των πολιτικών δικαιωμάτων άμεσα ενταγμένο στην κατεύθυνση ανασυγκρότησης του λαϊκού κοινωνικού συνασπισμού.

Δημήτρης Γρηγορόπουλος *Ψυχανάλυση και κρίση*

Η επιστημονική προσέγγιση ενός θέματος μπορεί να σφάλει για πολλούς λόγους. Αναφέρουμε τρεις χαρακτηριστικούς: α) Την άγνοια ή επιπόλαιη αφομοίωση των βασικών θέσεων μιας επιστήμης από ένα θεράποντά της, β) Τις εσφαλμένες βασικές θέσεις μιας επιστήμης, κυρίως στον τομέα των κοινωνικών επιστημών αλλά και των θετικών (όπως, για παράδειγμα, η γεωκεντρική θεωρία που έστειλε ανθρώπους στην πυρά), γ) Την ιδεοληψία ενός επιστήμονα, την εμπρόθετη επιθυμία του να «χρησιμοποιήσει» την επιστήμη του, για ν' αποδείξει την ορθότητα της ιδεολογίας, μιας ψευδούς δηλαδή συνείδησης της πραγματικότητας. Η ιδεολογική χειραγώγηση της επιστήμης συνεπάγεται και τα δύο άλλα ατοπήματα: και στην επιπόλαια χρήση της επιστήμης οδηγεί και τις βασικές της θέσεις υπονομεύει. Στην ιδεοληπτική χρήση της επιστήμης εντάσ-

σεται άρθρο-συνέντευξη του γνωστού ψυχαναλυτή Ματθαίου Γιωσαφάτ στο *Βήμα* (14/03/2010). Το ιδεολογικό στίγμα της προσέγγισης του ψυχαναλυτή δίνεται ήδη στον υπότιτλο της συνέντευξης: «Ο ψυχίατρος Μ. Γιωσαφάτ συνιστά ψυχραιμία για τις συνέπειες της κρίσης, καθώς, όπως λέει, “οι επαναστάσεις ξεκινούν από νευρωτικούς”»

Συγκεκριμένα, στην ερώτηση της δημοσιογράφου ποιες επιπτώσεις μπορεί να έχει η κρίση στη ζωή ενός ανθρώπου, ο ψυχίατρος απαντά εύγλωττα: «Άγχος, θυμός, αίσθηση απαξίας του εαυτού... Όλα αυτά βεβαίως ισχύουν για έναν ώριμο άνθρωπο. Στην αντίθετη περίπτωση δεν αποκλείονται έντονες αντιδράσεις, κατάθλιψη ή αντικοινωνικές συμπεριφορές, που ενδέχεται να προκαλέσουν έκρυθμες καταστάσεις. Οι επαναστάσεις ξεκινούν από νευρωτικούς ανθρώπους. Από εκείνους που τους διέπει σε υπερ-